

STA OP
VOOR
EERLIJK
GELD &
DEMOCRATIE

Verkiezingsprogramma van

DBB De Burger Beweging

Tweede Kamer verkiezingen 2017

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Democratie	3
3. Eerlijk geld	3
4. Eerlijke belastingen	6
5. Sociale zekerheid en werk	7
6. Gezondheidszorg	8
7. Onderwijs	9
8. Wonen en vervoer	9
9. Energie en water	10
10. Voedselvoorziening, milieu en natuur	11
11. Beperken schuldenproblemen	11
12. Jeugd en gezin	12
13. Hennep, drugs, alcohol en verslaving	12
14. Koningshuis	12
15. Veiligheid en privacy	12
16. Media en consumentenbelangen	13
17. Integratie, sport, kunst en cultuur	13
18. Europese Unie en handelsverdragen	14
19. Defensie	14
20. Ontwikkelingshulp en vluchtelingen	15

1. Inleiding

Wilt u een beter functionerende democratie en bent u de wanpraktijken van banken en verzekeringsmaatschappijen (woekerpolissen), oneerlijke belastingen en het afbraakbeleid bij de zorg, onderwijs, sociale zekerheid, de bijdrage aan eindeloze zinloze oorlogen en het halfslachtige milieubeleid ook zo beu? **STA OP**¹ en² stem op 15 maart 2017 op De Burger Beweging!

De Burger Beweging brengt sociaal-maatschappelijke initiatieven samen in verbinding om nieuwe oplossingen voor (lang) bestaande problemen mogelijk te maken.

Om er voor te zorgen dat de politiek niet alleen maar zegt dat ze de belangen van het grote publiek dient maar er ook naar handelt, is het nodig dat mensen op 15 maart 2017 opstaan en met stemmen op De Burger Beweging bij de politiek eisen dat een echte democratie met een dienstbaar financieel systeem voor iedereen wordt ingevoerd. Zolang de politiek primair blijft doen wat banken, speculanten, grote bedrijven en de (super)rijken willen, blijven we leven in een nep democratie.

De visie van De Burger Beweging past niet in een traditioneel hokje. In plaats daarvan leggen we alle wetsvoorstellen langs de hieronder genoemde kernuitgangspunten. Het wetsvoorstel dat het beste aan de hieronder staande uitgangspunten voldoet krijgt onze voorkeur.

Kernuitgangspunten

- Respect voor alles wat leeft (mensen, dieren, planten en de aarde)
- Vrijheid
- Rechtvaardigheid
 - Non-discriminatie
 - Niet stelen (toepassen eerlijk financieel en economisch systeem)
 - Niet doden (stoppen met bijdragen aan oorlogen)
- Efficiëntie / eenvoud
- Duurzaamheid / volhoudbaarheid

De financiële onderbouwing van dit verkiezingsprogramma is opgenomen in het document 'Naar een dienstbaar financieel stelsel voor iedereen'.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=-ulBWv6SeQc&feature=youtu.be>

² <https://www.youtube.com/watch?v=rajPJCoEjQw&feature=youtu.be>

2. Democratie

In Nederland hebben we een vorm van democratie waarbij mensen in principe eens in de vier jaar een stem uit mogen brengen op een partij naar keuze. Probleem hierbij is dat:

- Mensen het bijna nooit met alle standpunten van een partij eens kunnen zijn.
- Bepaalde belangrijke punten voor de mensen door de politiek (expres) niet worden besproken.
- Na de verkiezingen vaak merkwaardige coalities worden gevormd en een beleid wordt gevoerd waar de mensen niet voor hebben gekozen en waar ze zich niet in kunnen vinden.

Oplossing voor dit probleem is verschuiven van macht van de overheid naar kracht van de burgers. Dit kan als mensen opstaan en met gebruik van referendums de politiek er toe bewegen om beleid te voeren wat de bevolking wil. Voor verbetering van de mogelijkheden hiervoor willen wij dat:

- Over alle bestaande wetten en initiatieven voor nieuwe wetten een referendum mag worden gehouden (er kan nu bijna nergens een referendum over worden gehouden).
- Aantal handtekeningen voor een referendum wordt verlaagd van 300.000 naar 130.000 (1% van de kiezers).
- Publieke omroepen op TV voldoende aandacht moeten geven aan initiatieven voor referendums.
- Een bindend referendum moet worden gehouden bij het overdragen van bevoegdheden of macht aan internationale organisaties zoals de Europese Unie, ESM, TTIP en CETA etc.
- Burgemeesters direct door de bevolking moeten worden gekozen.

Om directe democratie te bevorderen lanceren wij binnenkort het 'Democratie Dashboard'. Dit is een online applicatie waar Nederlandse kiezers online acties en petitieën kunnen starten en ondersteunen, en zich bovendien zelf kunnen gaan organiseren. Wij gaan niet afwachten totdat de partijpolitiek tot verandering overgaat, maar geven de Nederlanders nu al meteen zelf de mogelijkheid om actief hun stem te laten horen en meer invloed te krijgen op de koers die ons land moet uitzetten.

3. Eerlijk geld

Op dit moment werken we in ons land nog steeds met een feodaal financieel systeem, wat is gebaseerd op afspraken die door koningen en bankiers in de zeventiende eeuw zijn gemaakt. Het huidige systeem dient primair de belangen van een kleine groep mensen en gaat ten koste van de rest van de mensen. De Burger Beweging is van mening dat het huidige financiële systeem omgevormd moet worden naar een zuiver en dienstbaar financieel stelsel voor iedereen. Belangrijke punten hierbij zijn het zoveel mogelijk afschaffen van rente, inflatie en speculatief gebruik/misbruik van het systeem. Er moet duidelijkheid komen over wie geld mag scheppen en wie eigenaar is en zeggenschap heeft in het beleid van de banken.

De Burger Beweging is van mening dat rente en inflatie ethisch gezien beiden een vorm van diefstal zijn en zo veel mogelijk afgeschaft moeten worden. Belangrijke reden voor deze visie is dat het gebruik van rente één van de belangrijkste oorzaken voor scheefgroei tussen arm en rijk is. Dit is ook een belangrijke reden waarom bij alle belangrijke godsdiensten in de wereld het gebruik van rente en met name het onderdeel winst (woeker, usury, riba) verboden is.

Het totaalbedrag wat de overheid, huishoudens en niet financiële bedrijven in 2016 in Nederland samen teveel aan rente aan private financiële organisaties betalen is ongeveer € 37 miljard. Door invoeren van de volgende maatregelen kan dit probleem (voor een groot deel) worden opgelost:

- Wettelijk bepalen dat de te ontvangen rente op betaal- en spaarrekeningen voor alle mensen zo eerlijk en neutraal mogelijk moet zijn en zo goed mogelijk aan moet sluiten op de gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) per jaar en niet negatief mag zijn.
- Wettelijk bepalen dat de te betalen rente op staatsschuld maximaal maar de inflatie (compensatie voor de spaarders) en een marge van 0,1% voor de bank per jaar mag zijn (ongeveer 90% van de huidige staatsschuld bestaat in Nederland uit teveel betaalde rente sinds 1 januari 1970).
- Wettelijk bepalen dat de te betalen rente op financieren van woningen maximaal maar de inflatie (compensatie voor de spaarders) en een marge van 0,5% voor de bank per jaar mag zijn (sinds 1 januari 1970 betalen we in Nederland gemiddeld ongeveer 3% per jaar te veel rente).

- Wettelijk bepalen dat de nog te vormen publieke bank bij alle financieringen alleen de noodzakelijk te maken kosten mag rekenen.
- Invoeren van een nieuwe publieke bank.

Opbouw Nederlandse staatsschuld (x € 1 miljard)

Staatsschuld op 1-1-1970	32
Betaalde rente van 1-1-1970 tot 1-1-2017	524
	<u>556</u>
Begrotingsoverschot(1)	104
Staatsschuld (nominaal) op 1-1-2017	€ 452
Betaalde rente van 1970 tot 2017	524
Eerlijke rente van 1970 tot 2017(2)	121
Verschil(3)	€ 403

- 1) Inkomsten -/- uitgaven excl. rente.
- 2) Gemiddelde loon/prijsstijging + marge van 0,1% per jaar.
- 3) Huidige staatsschuld is ca. 90% gevolg van te hoge rente.

Het hiervoor genoemde probleem met rente bij de staatsschuld geldt voor alle landen waar de overheid geld leent van private banken. Een voorbeeld van een land waar dit rente probleem ook duidelijk is te zien is Canada. In 1974 is in Canada de wet veranderd dat de overheid niet langer meer zelf geld mag scheppen / geld met lage rente van haar eigen publieke bank mag lenen, maar geld met hoge rente bij private banken moet lenen. Als gevolg hiervan bestaat de staatsschuld in Canada nu voor 95% uit overbodige rentekosten.

Belangrijke stap voor het oplossen van het renteprobleem (bij de staatsschuld) is het invoeren van een publieke bank. Hier zijn verschillende varianten bij mogelijk.

Bij de variant van de publieke bank wat onder andere door Stichting Ons Geld wordt voorgesteld, wordt de mogelijkheid om geld te scheppen verschoven van private banken naar de overheid (of een hiervoor aan te wijzen organisatie). En worden alle tegoeden op betaalrekeningen en een deel van de tegoeden op spaarrekeningen die nu bij private banken worden aangehouden naar de publieke bank verschoven.

Voordelen:

- Relatief is maar een kleine aanpassing van het monetaire systeem nodig.
- Het renteprobleem bij de staatsschuld en de staatsschuld zelf kan hiermee eenvoudig worden opgelost.
- De overheid kan een bedrag ter grootte van 3% tot 5% van het nationaal inkomen (in 2016 is dit € 21 tot € 35 miljard) per jaar aan geld scheppen, waar ze publieke uitgaven mee kan doen zonder hier belastingen voor te hoeven heffen.
- Dit plan levert voor de reële economie eenmalig ongeveer 5% extra economische groei en 400.000 banen op.

Nadelen bij dit plan zijn dat het rente- en speculatieprobleem voor de maatschappij als geheel maar voor een klein deel wordt opgelost en dat de maatschappij als geheel nog steeds voor een groot deel afhankelijk van private banken en overige financiële organisaties blijft. Ook wordt bij dit plan net als nu de bevoegdheid om geld te scheppen toegekend aan een kleine groep mensen.

Oplossingen:

- Een variant van een publieke bank invoeren waarbij alle tegoeden op betaal- en spaarrekeningen die nu bij private banken worden aangehouden en het grootste deel van de spaargelden die nu bij pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen worden aangehouden, naar de publieke bank worden verschoven.

- Het bijna totale bedrag aan staatsschuld, schuld voor financiering van woningen, consumptief krediet en financiering van bedrijven naar de publieke bank te verschuiven, zodat uitsluitend beleggingsproducten bij de private financiële organisaties blijven.
- Alleen de publieke bank de bevoegdheid geven om geld te scheppen.

Voordelen:

- Het rente- en speculatieprobleem en de afhankelijkheid van private banken en overige financiële organisaties wordt hiermee het meest verregaand opgelost (de private 'geldwisselaars' worden hiermee het meest effectief buiten spel gezet).
- Een besparing van € 37 miljard op overbodige rentekosten, hetgeen voor de reële economie eenmalig ongeveer 5% extra economische groei en 400.000 banen oplevert.
- Met de ruime variant van de publieke bank kunnen (als andere landen dit systeem ook toepassen) ook zonder creatie van schuld en voor de laagst mogelijke rentekosten op hele grote schaal duurzame en zoveel mogelijk zelfvoorzienende woonwijken worden gebouwd.
- In relatief korte tijd kan hiermee het armoede probleem in Europa en de rest van de wereld tot het verleden behoren.

Creatie van geld is op dit moment gekoppeld aan creatie van schuld wat voor een groot deel wordt gebruikt voor speculatief misbruik van het financiële systeem. Met de invoering van een variant op de ruime publieke bank is het ook mogelijk om (aanvullend op wat hiervoor is genoemd) op lokaal niveau (stad/woonwijk) de creatie van geld te koppelen aan recht op sociale zekerheid indien je dit nodig hebt en recht op werk met een eerlijke beloning (artikel 22 en 23 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens). Hiermee kan tot uitdrukking worden gebracht dat het leven zelf het belangrijkste goed is wat we hebben in plaats van de winst van private banken. Bij dit nieuwe systeem hoeft niemand meer arm en of werkloos te zijn omdat er niet genoeg geld is, want bij dit nieuwe systeem zijn de mensen zelf de bron en het motief voor creatie van het geld. De variant van de publieke bank wat hiervoor nodig is lijkt op coöperatie Mondragon³.

Nadelen bij de ruime variant van de publieke bank zijn dat de overheid niet langer meer zelf geld kan scheppen en hier bestedingen mee kan doen zonder hier belastingen voor te hoeven heffen, maar geld met lage rente bij de publieke bank moet lenen als ze meer uit wil geven dan wat middels belasting ontvangen is. Daarnaast is voor deze variant van de publieke bank een groot stelsel herziening nodig.

De publieke bank kan in de vorm van een Overheidsbank en een Burgerbank worden toegepast. Bij een Overheidsbank is de overheid de eigenaar van de bank en bepaalt de overheid het beleid van deze bank. Bij de Burgerbank zijn de burgers samen eigenaar van de bank en bepalen de burgers samen het beleid van deze bank. Dit kan bijvoorbeeld door:

- Iedereen één aandeel en bij de leeftijd van 18 jaar en ouder één stem in het te voeren beleid van de Burgerbank te geven;
- Wettelijk te bepalen dat het aandeel en stemrecht in de Burgerbank niet verkoopbaar/overdraagbaar aan anderen is (dit punt moet voorkomen dat na verloop van tijd de macht weer in handen van een kleine groep mensen komt die primair hun eigen belang dienen);
- Iedere gemeente/stad een zelfstandige hoofdvestiging van de Burgerbank en ieder woonwijk met ongeveer 10.000 inwoners één filiaal met kieskring en een ledenraad voor de Burgerbank te geven (dit punt draagt er toe bij dat mensen effectief voldoende inspraak in het beleid hebben).

Rekening houdend met het uitgangspunt vrijheid, mogen naast de publieke bank nog private financiële organisaties zoals zakenbanken en beleggingsinstellingen blijven bestaan. Mensen die gebruik van de diensten van de 'geldwisselaars' willen maken, mogen ten koste van elkaar zoveel winst blijven maken als ze maar willen, zolang de rest van de mensen hier maar geen last van hebben.

De financiële crisis in 1929, 2008 en bijna alle andere grote financiële crisissen waren in de afgelopen eeuw (primair) het gevolg van bovenmatig speculatief gebruik/misbruik van geld. Als reactie op de financiële crisis van 1929 is in 1934 de 'Glass Steagall act' ingevoerd. Door lobbydruk van banken is deze wet in 1999 afgeschaft. De Burger Beweging is van mening dat deze wet weer moet worden ingevoerd. Dit betekent dat banken gesplitst moeten worden in nuts- en zakenbanken en de publieke bank de rol van de nutsbank toebedeeld moet krijgen. Voor beperken van overbodig risico wil De Burger Beweging ook dat het gebruik van financiële derivaten wettelijk wordt verboden.

³ <http://tegenlicht.vpro.nl/afleveringen/2011-2012/Mondragon.html>

Stichting Ons Geld heeft er, door het houden van een burgerinitiatief waar 120.000 handtekeningen mee zijn verzameld, voor gezorgd dat de Tweede Kamer in 2016 voor het eerst in haar bestaan over de werking van het financiële stelsel heeft gesproken en aan de Wetenschappelijke Raad voor de Regering (WRR) heeft gevraagd om advies uit te brengen over mogelijke alternatieven voor het huidige monetaire systeem⁴. De Burger Beweging is van mening dat in hier 2017 een groot publiek debat over gevoerd moet worden en een keuze moet worden gemaakt met welk systeem we willen werken. Bij dit debat moet ook bekeken worden of we gebruik willen maken van een eigen nationale (complementaire) valuta zoals bijvoorbeeld de Florijn, naast of in plaats van de Euro.

4. Eerlijke belastingen

Verschuillende politieke partijen in de Tweede Kamer roepen al vele jaren dat de belasting op arbeid verlaagd moet worden. In de praktijk zien we dat de belasting op arbeid voor gewone mensen niet is verlaagd en dat het tarief van de BTW geleidelijk aan is verhoogd van 12% naar 21%. Tevens zijn ook de gemeentelijke heffingen en een reeks van overige belastingen in deze periode geleidelijk aan fors verhoogd. Met name voor de rijkste 1% van de bevolking zijn sinds 1990 de belastingen wel eenzijdig fors verlaagd. Zo is onder meer andere de belasting op rente inkomsten afgeschaft, de belasting op winst van bedrijven ongeveer gehalveerd en de belasting op topinkomens verlaagd van 72% naar 52%. Ook is het gebruik van speciale fiscale 'faciliteiten' waardoor een kleine groep bedrijven en mensen bijna helemaal geen belasting meer betaalt, fors toegenomen. Deze eenzijdige verlaging van de belastingen heeft ook in andere landen van Europa en Amerika plaats gevonden en een belangrijke bijdrage geleverd aan de toename van de staatsschuld en de noodzaak gesuggereerd om overal fors op te moeten bezuinigen. Volgens een in Frankrijk gehouden onderzoek is 60% van de huidige Franse staatsschuld het gevolg van deze eenzijdige verlaging van de belasting voor de rijken⁵.

Het huidige belastingsysteem is nodeloos ingewikkeld en staat vol met uitzonderingen (discriminaties). De Burger Beweging is van mening dat het belastingsysteem fors rechtvaardiger en efficiënter gemaakt moet worden door bijna alle heffingskortingen, toeslagen, aftrekposten en subsidies af te schaffen en (ook voor 'brievenbus' bedrijven en de happy few) de uitzonderingen tot een minimum beperkt moet worden. En dat hiermee het tarief van de eerste drie belastingschijven fors verlaagd moet worden.

Ook hypotheekrenteaftrek en huurtoeslag moeten zoveel mogelijk worden afgeschaft. Deze regelingen werken als een subsidie op winst van banken. De kosten hiervan worden nu betaald met belasting op arbeid. Het tarief van de eerste twee belastingschijven kan hierdoor met 7% verlaagd worden. Beter is om het probleem bij de bron aan te pakken en de rente voor financiers van koop en huurwoningen gemiddeld met ongeveer 3% per jaar te verlagen.

De Burger Beweging is van mening dat het Centraal Plan Bureau (CPB) een onderzoek moet houden of het inderdaad mogelijk is om de BTW en belasting op arbeid af te schaffen en te vervangen door een transactiebelasting met een tarief van 10%. Vervolgens moet een groot publiek debat worden gehouden of het wenselijk is om deze belastingstelsel herziening al dan niet door te voeren.

Op het eerste gezicht lijkt dit plan te mooi om waar te kunnen zijn. De 'truc' zit enerzijds in het zoveel mogelijk afschaffen van alle heffingskortingen, toeslagen, aftrekposten en subsidies. Anderzijds is het zo dat de BTW en belasting op arbeid nu over een bedrag ter grootte van ongeveer de helft van het nationaal inkomen worden geheven. De transactiebelasting wordt afhankelijk van de toegepaste variant over een bedrag ter grootte van twee tot drie keer het nationaal inkomen geheven.

Deze nieuwe belasting kunnen we zien als een moderne variant van de 'Tiendpenning' wat in Europa een lange tijd is gebruikt. Bij deze variant betaalt iedereen (arm en rijk) 10% belasting bij ontvangst van een betaling door iemand anders. Hierdoor is het niet meer mogelijk om geld met fiscale faciliteiten weg te sluisen. Afhankelijk van welke variant hierbij wordt toegepast, wordt arbeid 20% tot 30% goedkoper. Voor verkoop van woningen en financiële transacties kan van een lager tarief van 2% uit worden gegaan. Voor zover De Burger Beweging nu kan zien is de nieuwe Tiendpenning veruit het meest

⁴ <http://www.burgerinitiatiefongeld.nu/>

⁵ <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jun/09/french-public-debt-audit-illegitimate-working-class-internationalism>

efficiënte en eenvoudige belastingsysteem wat toegepast kan worden. Deze nieuwe belasting werkt als een 'omslagsysteem' waar de kosten van de kinderbijslag, studiebeurs, basisregeling voor de sociale zekerheid, gezondheidszorg en onderwijs mee betaald kunnen worden (artikel 22, 25 en 26 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens).

Voor het bevorderen van een evenwichtige inkomensverdeling is bij invoering van de nieuwe transactiebelasting nodig dat bij topinkomens een uitzondering wordt gemaakt alsmede dat een speciale belasting met een tarief van minimaal 52% wordt geheven over elke euro die men meer dan vier keer het wettelijk minimumloon (ongeveer € 80.000) per jaar betaald krijgt. Deze grens komt overeen met het maximum salaris in de meeste cao's. Het toepassen van de belasting op topinkomens is bedoeld om de verandering van het netto inkomen bij het invoeren van het nieuwe belastingsysteem voor alle inkomensgroepen in een bandbreedte van plus/minus een paar procent te houden.

Op dit moment wordt geld voor ongeveer 90% van het totale transactiebedrag in de wereld voor speculatieve doelen gebruikt. Geld zelf maakt niets. Met handelen in geld (schuiven van getalletjes op een beeldscherm) kan in principe alleen maar winst worden gemaakt als men ervoor zorgt dat andere mensen verliezen. Door de bestaande belasting op financiële transacties te verhogen van 0,1% naar 2% houdt binnen het gebied waar deze belasting wordt toegepast het speculatieve gebruik van geld bijna volledig op te bestaan. Ook draagt deze belasting eraan bij dat de overdreven focus op kwartaalcijfers wordt verschoven naar meer duurzame langere termijndoelstellingen. Daarnaast moet belasting op winst maken met handel in grond zodanig verhoogd worden dat dit niet meer loont.

De stijging van de beurskoersen sinds 2009 is primair het gevolg van het feit dat de centrale bank van Europa (ECB) en Amerika (FED) met Quantitative Easing (QE) beleid op grote schaal geld in omloop brengen wat wordt gebruikt om de beurskoersen op te pompen. Dit dient alleen maar het belang van de banken en de rijkste 1% van de bevolking.

In het huidige financiële en economische systeem zit genetisch ingebakken dat een kleine groep mensen geleidelijk bijna alle bezit naar zich toe trekt en dat de rest van de bevolking (relatief) verarmt. Volgens Terzake⁶ bezitten de 85 rijkste personen nu evenveel als de armste helft van de hele wereldbevolking en wordt de verdeling van rijkdom de komende jaren nog veel schever. Door invoeren van een publieke bank (zie hoofdstuk 3) kan afhankelijk van de variant die wordt toegepast, de scheefgroei tussen arm en rijk in belangrijke mate worden verminderd. Met name door het (deels) blijven bestaan van winst van bedrijven en dat bezittingen met erfenissen aan de kinderen worden doorgegeven, blijft de scheefgroei tussen arm en rijk voor een deel bestaan. De beste manier om dit probleem met behoud van het bestaande economische systeem op te lossen is over de hele wereld de belasting op erfenissen boven de € 1 miljoen fors te verhogen. Bij dit plan lopen we in praktijk tegen het probleem aan dat de huidige politiek in Nederland en andere landen door gebrek aan politieke wil al jaren te weinig doet om speciale constructies zoals de 'Panama route' aan te pakken. Hierdoor is het erg lastig om hoge belasting op grote erfenissen te heffen.

5. Sociale zekerheid en werk

De Burger Beweging is van mening dat voor alle mensen over de hele wereld een vorm van basisinkomen ingevoerd moet worden. Dit basisinkomen bestaat uit drie delen, namelijk een deel voor jongeren, ouderen en mensen van de middengroep. De kosten van dit basisinkomen kunnen samen met gezondheidszorg en onderwijs worden betaald met het nieuwe omslagsysteem (zie hoofdstuk 4). Daarnaast willen wij dat met een wetenschappelijk onderzoek en een publiek debat nader bekeken wordt of het wenselijk en haalbaar is om een onvoorwaardelijk basisinkomen systeem in te voeren.

- Voor alle kinderen en studerende jongeren moet een vorm van basisinkomen worden ingevoerd, bestaande uit een vast leeftijdsafhankelijk bedrag per maand, waarmee in de basis levensbehoefte kan worden voorzien;
- Voor alle ouderen moet een vorm van basisinkomen worden ingevoerd, bestaande uit een vast bedrag per maand, waarmee in de basis levensbehoefte kan worden voorzien. Dit is vergelijkbaar met de AOW. Mensen die dit niet voldoende vinden kunnen voor aanvullend pensioen sparen;

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=rajPJCoEjQw&feature=youtu.be>

- Voor alle mensen van de middengroep moet een vorm van basisinkomen worden ingevoerd, bestaande uit een vast bedrag per maand waarmee in de basis levensbehoefte kan worden voorzien, dat zowel voor werknemers als voor zelfstandigen van toepassing is. Mensen die dit niet voldoende vinden kunnen hier zelf aanvullend voor sparen en/of zich hiervoor verzekeren;
- In 1950 werkte we gemiddeld 2280 uur per jaar. Nu werken we gemiddeld 1410 uur per jaar (dit is 30 uur per week). Ondanks werkgelegenheidsbevorderende maatregelen zal de werkgelegenheid de komende jaren door verdergaande automatisering dalen naar gemiddeld ongeveer 20 uur per week. Beste oplossing voor het werkloosheidsprobleem is het beschikbare werk voor alle mensen eerlijk te verdelen en een gericht inkomensbeleid te voeren om de arbeidstijdverkorting mogelijk te maken. Aanvullend kan ook de ouderschapsverlofregeling ruimer worden gemaakt (zie hoofdstuk 11);
- Rekening houdend met het non-discriminatiebeginsel moet het minimumloon voor jongeren gelijk gesteld worden aan die van mensen van 23 jaar en ouder;
- Rekening houdend met het non-discriminatiebeginsel en voorkomen van verdringing van reguliere banen moet het werken zonder arbeidscontract voor de bijstand worden afgeschaft.

6. Gezondheidszorg

In de visie van De Burger Beweging heeft iedereen recht op de best mogelijke zorg en de vrijheid hierin om bepaalde keuzes te maken. Gezonde voeding is hiervoor een belangrijke basis en dit moet voor iedereen beschikbaar en toegankelijk worden. Mensen hebben zelf het recht om te kiezen voor reguliere, alternatieve en/of natuurgeneeskundige zorg, rekening houdend met effectiviteit en veiligheid. Voorts zal worden gestreefd naar bevordering van complementaire geneeskunde.

Om, mede met het oog op de huidige problematiek in de zorg, toenemende vergrijzing en tal van ontwikkelingen de voor iedereen best mogelijk zorg te kunnen garanderen is het nodig dat we veel aandacht geven aan preventie, goede informatievoorziening en de focus leggen op gezondheid en zelfgenezend vermogen in plaats van op ziekte en symptoombestrijding.

Om deze visie kracht bij te zetten willen wij:

- Ruimte geven aan nieuwe initiatieven in het zorgstelsel, zoals het GezondheidsCoöperatief Nederland, Zorgeloos en het Nationaal Zorgfonds en stoppen met private verzekeringsmaatschappijen.
- Stoppen met verplicht eigen risico (dit kan betaald worden met hiervoor genoemd punt).
- Salarissen (van zorgmanagers) beperken tot Balkenende-norm (salaris minister president).
- Specialisten in loondienst van het ziekenhuis.
- Dat wel of niet vaccineren een vrije keuze moet blijven (grondwet artikel 11) en overheden moeten stoppen met mensen onder druk zetten om zich te laten vaccineren.
- Dat alternatieve/complementaire (genees)middelen weer vrij mogen worden verkocht (door lobbydruk van de farmaceutische industrie mag dit sinds 2015 niet meer).
- De macht van de farmaceutische industrie drastisch inperken (eventueel octrooirecht afschaffen).
- Dat de focus bij gezondheidszorg gericht moet zijn op preventie. Nu is hier bijna geen aandacht voor terwijl we hiermee op langere termijn grote besparingen mee realiseren⁷.
- Dat onderzocht wordt waarom in Nederland 20.000 mensen per jaar dood gaan als gevolg van medicijngebruik en wat we kunnen doen om dit probleem op te lossen⁸.
- Dat onderzocht moet worden waarom Nederland zoveel ADHD kinderen heeft en Frankrijk bijna geen van dergelijke kinderen heeft en wat we kunnen doen om dit probleem op te lossen⁹.
- Dat gezondheidszorg zoveel mogelijk in de woonwijk (10.000 inwoners) geregeld wordt. Hierbij moeten mensen op lokaal niveau ook zeggenschap hebben hoe de zorg er uit ziet.

⁷ [Johan Mackenbach, 'Ziekte in Nederland' 2010](#)

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=IR8XwmUkJb4>

⁹ <https://www.actiz.nl/ledennet-onderwerpen/gezondheid/openbaar/waarom-franse-kinderen-bijna-geen-adhd-hebben>

7. Onderwijs

Nederland heeft nu een ingewikkeld onderwijs systeem wat bestaat uit een te grote verscheidenheid aan verschillende onderwijstypen. Nog steeds zien we dat het huidige onderwijssysteem niet aansluit op de behoefte van deze tijd. Voor de toekomst van ons land is het nodig dat we een goed en voor iedereen toegankelijk onderwijs systeem hebben. Een verbetering van het onderwijs is hiervoor noodzakelijk. Hiervoor zijn geen ingewikkelde 'hervormingen' nodig, maar eerder het omgekeerde.

- Invoeren Fins (Scandinavisch) onderwijssysteem, met beter opgeleide docenten voor de klas, meer vrijheid voor docenten, ouders en jongeren om op lokaal niveau zelf het lesprogramma te bepalen en minder regeldruk van de landelijke overheid.
- Les / collegegeld en studieleningen moeten worden afgeschaft en leermiddelen via school verstrekt.
- Alle kinderen en studerende jongeren moeten een leeftijdsafhankelijk bedrag per maand voor levensonderhoud krijgen.

De Burger Beweging wil in lijn met het Fins / Scandinavisch voorbeeld het huidige basis, voortgezet en middelbaar onderwijs systeem vereenvoudigen door één openbare basisschool systeem van tien jaar in te voeren. Het middelbaar onderwijs willen we vervangen door één openbare school voor algemeen vormend onderwijs en één openbare school voor middelbare beroepsopleidingen. De duur van het middelbaar onderwijs is drie jaar. Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk in iedere woonwijk met ongeveer 10.000 inwoners deze drie schooltypen aanwezig zijn.

Het vakkenpakket van deze nieuwe scholen zal voor een groot deel bestaan uit wat nu op de bestaande scholen wordt gegeven, met daarnaast essentiële aanvullingen die meer ruimte creëren voor persoonlijke (talent)ontwikkeling en zorgen voor minder prestatiedruk. Belangrijk onderdeel van het onderwijs is leren zelf nadenken en met respect voor de aarde en alles wat daar op leeft, met elkaar en mensen van andere culturen samen te leven. Docenten, ouders en leerlingen krijgen op lokaal niveau in hoge mate vrijheid om dit zelf in te vullen en een werkwijze te vinden waarbij met behulp van moderne hulpmiddelen en onderwijsmethoden zoveel mogelijk wordt ingespeeld op de behoefte en interesse van de leerlingen zelf. De kunst is datgene te vinden waardoor een kind positief geraakt wordt en geboeid door raakt, dan wordt leren interessant.

8. Wonen en vervoer

Woonkosten

- Hypotheekrenteaftrek en huurtoeslag moeten zoveel mogelijk worden afgeschaft. Deze regelingen werken als een subsidie op winst van banken. De kosten hiervan worden nu betaald met belasting op arbeid. Het tarief van de eerste twee belastingschijven kan hierdoor met 7% verlaagd worden.
- Rente voor financieren van koop en huurwoningen moet wettelijk worden beperkt tot de gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie) + 0,5% marge voor de bank per jaar. Sinds 1 januari 1970 betalen we in ons land structureel gemiddeld 3% per jaar te veel rente (zie hoofdstuk 3).
- Bij hypotheek moet de wettelijk maximale leennorm geleidelijk en/of met gebruik van een compensatie regeling voor verlies van woningwaarde aangescherpt worden, zodat geen geld meer geleend mag worden voor het financieren van de speculatieve bubbel (kale grondprijzen) en bijkomende kosten. Dit levert een belangrijke bijdrage aan het betaalbaar houden van wonen en helpt te voorkomen dat iedere eeuw opnieuw een paar keer een prijsexplosie en vervolgens een grote prijsdaling op de woningmarkt plaats vindt waar veel mensen de dupe van zijn.
- Huren moeten in lijn met hiervoor genoemde kostendalingen worden verlaagd en woningbouwverenigingen dienen te worden omgevormd naar woningcoöperaties.
- Gelet op het non-discriminatiebeginsel moet voor iedereen die een bepaalde woning wil huren eenzelfde huur voor de betreffende woning worden gerekend.

Opbouw gemiddelde hypotheekkosten		Huidig		Nieuw
Hypotheek (geleend bedrag)		200.000		200.000
Redelijke beheerskosten (maximaal)	0,5%	16.000	0,5%	16.000
Gemiddelde loon/prijsstijging (inflatie)	0,6%	20.000	0,6%	20.000
Overige kosten (woekerwinst)	3,0%	115.000		-
Totaal hypotheekkosten in 30 jaar	4,1%	€ 351.000	1,1%	€ 236.000
Kosten per maand		€ 975		€ 656

Stadsplanning en vervoer

De Burger Beweging wil dat bij renovatieprojecten en bij bouw van nieuwe woonwijken en steden als uitgangspunt wordt genomen dat steden vanaf 2020 of zoveel eerder als mogelijk moeten worden opgebouwd uit een netwerk van zoveel mogelijk zelfvoorzienende woonwijken voor 10.000 inwoners per wijk waarbij elke woonwijk:

- Volledig haar eigen energie produceert, water zuivert, afval verzamelt en eventueel ook verwerkt.
- Een filiaal van de Burgerbank heeft.
- Een filiaal van het Centrum voor Werk en Inkomen (Werkplein) heeft.
- Eigen kinderopvang, onderwijs, gezondheidszorg en voorzieningen voor ouderen etc. heeft.
- Eigen winkel, kantoor, productie en overige werkruimte heeft en mensen zoveel mogelijk in hun eigen woonwijk werken.
- Eigen sport en recreatie faciliteiten, restaurants, zwembad etc. heeft.
- Een eigen speciale leen/huurwinkel heeft waar mensen naast boeken ook boormachines en andere zaken voor een aantrekkelijke prijs kunnen lenen/huren, zodat mensen zaken die ze bijna nooit gebruiken niet meer zelf kopen.
- Lopen, gebruik van de fiets en openbaar vervoer wordt bevorderd.
- Een groepsparkeerplaats heeft (geen eigen parkeerplaatsen meer) waar zo snel mogelijk in principe alleen nog maar elektrische deel/huurauto's worden geparkeerd.
- Direct rondom iedere woonwijk minimaal de norm van de Verenigde Naties van 48 m2 publieke groene recreatieruimte per persoon wordt aangelegd.
- In lijn met het advies van de Verenigde Naties in iedere stad (tussen de woonwijken) ruimte is om voor alle mensen een (strategisch) basis pakket aan gezond biologisch voedsel te maken.

Bij een goed ontwerp van steden is het mogelijk om de behoefte aan vervoer ongeveer driekwart te verminderen en de behoefte aan auto's met 90% te verminderen van wat we nu in Nederland hebben.

Door bestaande en nieuwe lokale gemeenschappen (woonwijken) op alle gebieden zoveel mogelijk zelfvoorzienend te maken kan de belasting van het milieu en de behoefte aan vervoer tot een minimum worden beperkt en de manier waarop we leven voldoende duurzaam/volhoudbaar worden gemaakt. Door alles zoveel mogelijk op lokaal niveau te doen geven we mensen ook de beste mogelijkheid om daar zelf direct invloed op uit te kunnen oefenen en hiermee direct zelf invloed uit te kunnen oefenen op de lokale economie en werkgelegenheid om in de lokale behoefte te voorzien.

9. Energie en water

De energie en watervoorziening is een essentiële basisvoorziening voor een samenleving om te kunnen functioneren. Fossiele energiebronnen en schoon drinkwater zijn eindig. De verbranding van olie, kolen, gas en gebruik van schalie- en steenkoolgas zorgt voor milieuvervuiling en tast de volksgezondheid aan. Daarnaast zijn fossiele brandstoffen vaak afkomstig uit politiek onstabiele landen, wat ons land in een moeilijke positie plaatst. Door de beschikbaarheid en ontwikkeling van nieuwe technologieën, zijn betere duurzame en volhoudbare oplossingen mogelijk. De Burger Beweging vindt dat:

- Kernenergie- en kolencentrales gesloten moeten worden.
- Duurzame alternatieven zoals zon, wind, water, overig bevorderd moeten worden.

- Alle nieuwe gebouwen vanaf 2020 in hun eigen behoefte aan energie moeten voorzien.
- Alle bestaande gebouwen vanaf 2030 in hun eigen behoefte aan energie moeten voorzien.
- Alle nieuwe woonwijken vanaf 2020 in hun eigen behoefte aan schoon water moeten voorzien.
- Energie en watervoorzieningen lokaal gemeenschappelijk eigendom moeten zijn en niet van een (internationaal) bedrijf met winst oogmerk.
- Het recht op schoon drinkwater een grondrecht voor alle mensen moet zijn.

10. Voedselvoorziening, natuur en milieu

De Burger Beweging is voor duurzaamheid en volhoudbaarheid. Om hier in de praktijk aan te kunnen voldoen is het volgende beleid nodig¹⁰:

- De huidige wegwerp economie moet worden omgevormd naar een circulaire hergebruik economie. Hierbij moet de economie zo worden ingericht dat zo min mogelijk grondstoffen en energie wordt verspild en zoveel mogelijk wordt hergebruikt.
- Gebruik van statiegeld moet behouden blijven en eventueel worden uitgebreid naar bijvoorbeeld kleine flesjes, blikjes, mobiele telefoons en overige producten met schaarse grondstoffen.
- Ongevraagde reclame, nieuwsbrieven, ledenbladen, plaatselijk krantjes, facturen en afschriften op papier moet zoveel mogelijk worden afgeschaft.
- Bij goederen die we weinig gebruiken moet het huren / lenen in plaats van kopen worden bevorderd.
- Het gebruik van openbaar vervoer, (elektrische) huur/leen auto's en fietsen moet worden bevorderd.
- Vliegverkeer vormt een zware belasting voor het milieu; fiscale en overige maatregelen die het gebruik hiervan bevorderen moeten worden afgeschaft.
- Er moet een internationaal Milieugerechtshof worden opgericht dat de mogelijkheid krijgt om bedrijven en landen die zich schuldig maken aan ecocide te berechten. Ecocide is grootschalige beschadiging, vernietiging of verlies van ecosystemen in een bepaald gebied.
- Veroorzakers van milieuvervuilingen moeten eventueel met gebruik van speciale belastingen en boetes de kosten betalen voor het opruimen en herstellen van de schade.
- Het gebruik van biologische landbouw (in de stad) moet worden bevorderd.
- Productie en gebruik van vlees moet worden verminderd en het gebruik van bio-industrie, mega stallen, legbatterijen, plofkippes, kiloknallers en dierproeven worden verboden. Dieren hebben recht op een fatsoenlijke leefomgeving, pijn en stress dient tot een minimum beperkt te worden. Ook moet de reistijd voor (slacht)vee worden beperkt tot maximaal twee uur. Dit betekent dat vlees duurder wordt en mensen een eerlijke prijs voor een eerlijk stukje vlees moeten betalen.

11. Beperken schuldenproblemen

In Nederland heeft één op de zes huishoudens problematische schulden of loopt het risico om deze te krijgen. Problematische schulden zijn schulden waar huishoudens zelf niet meer uitkomen. In de visie van De Burger Beweging is mensen volpompen met schuld niet beschaafd en tast het hebben van schulden de vrijheid van mensen aan. Het beleid moet gericht zijn op het beperken van risico en schadelast.

- Studieleningen moeten worden afgeschaft.
- Mogelijkheid om rood te staan moet per persoon beperkt worden tot één maandsalaris.
- Bedrijven moeten actiever beleid voeren voor voorkomen van schulden, wanbetaling en beperken van onnodig bijkomende kosten waar het probleem erger mee wordt gemaakt.
- Bij hypotheek moet de wettelijk maximale leennorm aangescherpt worden dat geen geld meer geleend mag worden voor het financieren van de speculatieve bubbel (kale grondprijs) en bijkomende kosten.
- Belastingen, uitkeringen, toeslagen en aftrekposten moeten fors eenvoudiger worden, hier gaat nu teveel fout en teveel mensen komen hierdoor onnodig in de problemen.
- In Nederland zijn ruim 300.000 huishoudens de dupe van de wet bestuurlijke premie, de toeslag van 30% bij deze wet moet worden afgeschaft, deze toeslag verergert het probleem.

¹⁰ <http://storyofstuff.org/movies/story-of-stuff/>

- Boetes mogen niet fors verhoogd (verveelvoudigd) worden als mensen dit niet kunnen betalen, deze verhogingen maken het probleem alleen maar groter¹¹.

12. Jeugd en gezin

De Burger Beweging vindt dat:

- De kwaliteit van leven en de zorg voor jeugd en gezin belangrijker is dan het 'creëren van werk'. Het beschikbare werk moet eerlijker verdeeld worden en bij modernisering van de sociale zekerheid moet ook bekeken worden of het ouderschapsverlof ruimer gemaakt kan worden en een vorm van "moederloon/vader" ingevoerd kan worden. De kosten van deze regeling kunnen worden betaald uit besparing op kosten voor werkloosheidsuitkeringen, toeslagen en kosten van kinderopvang.
- Jeugdzorg zoveel mogelijk in de woonwijk (met 10.000 inwoners) geregeld moet worden. Hierbij moeten mensen op lokaal niveau ook zeggenschap hebben hoe deze zorg er uit ziet.
- Er gratis kinderopvang moet komen voor mensen die dit nodig hebben (bij de huidige kinderopvangtoeslag gaat nu teveel fout en komen mensen onnodig in de financiële problemen).

13. Hennep, drugs, alcohol en verslaving

De Burger Beweging vindt dat:

- Productie en gebruik van henneproducten legaal moet zijn (hier kan papier, kleding, medicijnen, plastic en nog veel meer producten van gemaakt worden).
- Productie en gebruik van natuur cannabis binnen redelijke grenzen gelegaliseerd moet worden.
- Productie en gebruik van harddrugs waarvan de schadelijke gevolgen zijn aangetoond verboden moet blijven. In samenhang hiermee moet worden bekeken of de classificatie van middelen op de opiumlijst correct is of al dan niet moet worden bijgesteld.
- Alcohol aan jongeren van 18 jaar verkocht mag blijven worden.
- Goede voorlichting (preventie) over de gezondheidsrisico's van alcohol en drugs essentieel is.
- Voor mensen die verslaafd zijn een humaan beleid voor verslavingszorg gevoerd moet worden.

14. Koningshuis

Het koningschap wordt via overerving verkregen en is daarmee per definitie ondemocratisch en tegen artikel 1 van de Nederlandse grondwet. Wij aanvaarden dat het koningshuis in de ogen van veel Nederlanders een verbindende rol heeft. Wij vinden met het oog op het non-discriminatie beginsel dat:

- De functie van de koning(in) beperkt moet worden tot alleen een ceremoniële rol.
- De koninklijke familie net als ieder ander belasting moet betalen.
- De Balkenende-norm (salaris minister president) ook voor de koning(in) van toepassing moet zijn.
- De overheid alleen de kosten van het werkpaleis mag betalen, de kosten van de overige paleizen en de Groene Draeck moeten door de koninklijke familie zelf betaald worden.

15. Veiligheid en privacy

De Burger Beweging vindt dat:

- In plaats van 'meer blauw op straat', politie en justitie betere prioriteiten moeten stellen en de wetgeving op een aantal punten moet worden aangepast zodat er minder overbodig werk gedaan hoeft te worden.
- Vrijheid een belangrijk punt is en recht op privacy (artikel 10 van de grondwet) is hier een belangrijk onderdeel van. Alle privacy schendende maatregelen zoals alle telefoongesprekken en email voor een lange tijd opslaan en een groot deel van 'beveiliging' camera's moeten worden afgeschaft.

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=oRvhQAUkEFs>

- Klokkenluiders beter beschermd en beloond moeten worden om misstanden aan de kaak te stellen.
- Maximum straffen bij milieu en financiële delicten (ook voor banken) moeten worden afgeschaft. Hiervoor moet een intensiever opsporingsbeleid worden gevoerd en daders hiervan moeten ook vaker worden berecht. Het huidige beleid op dit gebied neigt te veel naar klassenjustitie.

16. Media en consumentenbelangen

De Burger Beweging vindt dat:

- Adverteren of de consument op enige manier beïnvloeden bijna nooit objectief is. In een sociaal stabiele samenleving heb je niet alleen vrijheid van meningsuiting, maar, nog belangrijker, vrijheid van denken. Propaganda en herhaalde eenzijdige informatie ondermijnt vrijheid van denken. Gebruik van reclame moet bij de publieke omroepen worden afgeschaft en ook in de rest van de maatschappij worden verminderd.
- De ontwikkeling dat de mediabedrijven in handen komen van een steeds kleinere groep mensen, dat er steeds minder keus is en dat er steeds minder aan objectieve nieuws en overige berichtgeving wordt gedaan niet wenselijk is. Bestaande mediabedrijven moeten eventueel gesplitst worden en in handen van verschillende eigenaren komen.
- Voor het behoud van vrije meningsvorming en uiting, vrije toegang tot internet en uitwisselen van informatie een noodzakelijk burgerrecht is.
- Er minimaal twee consumentenbelangenorganisaties moeten zijn die bedrijven aanzetten tot de productie van de gewenste goederen en diensten met een zo lang mogelijke levensduur in plaats van ze zodanig te produceren dat ze sneller dan noodzakelijk vervangen moeten worden. Hierbij dient ook grondstoffen- en energiegebruik en belasting van het milieu tot een minimum te worden beperkt.
- Het de bedoeling is dat de consumentenbelangenorganisaties ten eerste hiervoor alle goederen en diensten naar prijs en kwaliteit beoordelen en hierbij ook het gebruik van grondstoffen, energie, belasting van het milieu en het naleven van rechten van mensen en dieren in mee nemen.
- Alle mensen de mogelijkheid moeten krijgen om via internet gratis op een eenvoudige manier toegang te hebben tot informatie. Eventueel worden hiervoor nieuwe labels, etiketten en symbolen ontwikkeld of bestaande hiervoor aangepast, zodat mensen makkelijk zelf een keuze kunnen maken of ze bepaalde goederen en diensten wel of niet willen.
- Het daarnaast de bedoeling is dat de consumentenbelangenorganisaties adviseren wat de minimale (wettelijke) kwaliteitsnormen en leveringsvoorwaarden moeten zijn.
- De wettelijke eisen waar producten aan moeten voldoen (eventueel) worden aangescherpt.

17. Integratie, sport, kunst en cultuur

De Burger Beweging is voor een multiculturele samenleving waar binnen ruimte is voor iedereen. Het respecteren van de grondwet en de mensenrechten zijn hierbij vanzelfsprekende uitgangspunten.

- Beoefening en beleving van sport, kunst en cultuur bevordert de creativiteit, inspiratie, gezondheid en kan een belangrijke bijdrage leveren aan integratie. Deze activiteiten dienen zoveel mogelijk op lokaal niveau door de mensen zelf geregeld te worden. Indien gewenst kan de lokale overheid hier een bijdrage aan leveren.
- Segregatie en discriminatie moet op alle gebieden zoveel mogelijk worden afgeschaft.
- Het beleid (waaronder toepassen van taalcurssussen) moet erop gericht zijn dat alle mensen op alle gebieden (waaronder werk, sport, kunst en cultuur) in de samenleving zoveel mogelijk meedoen.
- Mensen in vluchtelingen centra moeten binnen maximaal drie maanden weten waar ze aan toe zijn, dus of ze worden uitgezet of dat ze mogen blijven. Er is nu teveel onduidelijkheid voor een grote groep mensen en het is van belang dat zij zo snel mogelijk weten waar ze aan toe zijn.

18. Europese Unie en handelsverdragen

De Burger Beweging wil een Europese Unie (EU), die democratisch en controleerbaar is, waarin de stem van de burger wordt gehoord. Daarnaast wil De Burger Beweging:

- Stoppen met deelnemen aan de EU als het democratisch functioneren van de EU in 2018 niet voldoende is verbeterd. In 2017 moeten afspraken worden gemaakt wat hieronder wordt verstaan.
- Stoppen met deelnemen aan de EU als het financieel beheer in 2018 niet voldoende is verbeterd (de EU heeft 20 jaar geen goedkeurende accountantsverklaring voor het financieel beheer gehad).
- Stoppen met deelnemen aan noodfond ESM tot dat de hiervoor genoemde problemen zijn opgelost; landen lopen nu het risico vele miljarden euro's ergens aan mee te moeten betalen zonder hier zelf zeggenschap in te hebben.
- Dat de bijdrage aan EU moet worden gehalveerd of afgeschaft (beperken verspilling).
- Wat lokaal kan, lokaal geregeld wordt.
- Dat één van de twee Europese parlementen moet worden gesloten (beperken verspilling).
- Dat functionarissen van de Europese Commissie en het Europese Parlement net als alle andere mensen in Europa belasting betalen, daarnaast moeten hun salarissen en toeslagen in lijn gebracht worden met wat andere mensen met vergelijkbare functies in Europa krijgen (non-discriminatie).
- Dat de Europese Centrale Bank moet stoppen met Quantitative Easing (dit beleid dient alleen het belang van banken en de rijkste 1% van de bevolking).
- Stoppen met deelnemen aan CETA, TTIP, TISA en vergelijkbare ondemocratische verdragen.

Lidstaten die dreigen te bezwijken onder hun schuldenlast moeten hulp krijgen bij de wederopbouw van hun economie op een manier die te dragen is door de bevolking en niet destructief is voor het milieu. Verantwoorde schuldsanering vormt hier een belangrijk onderdeel bij. Net als in ons land bestaat ook in andere landen van Europa bijna de hele staatsschuld uit 'odieuze debt' - sinds 1 januari 1970 teveel betaalde rente (winst van banken), te hoge bestedingen aan defensie, speciale (fiscale) voordelen voor de happy few, corruptie en mismanagement - waar de bevolking bijna geen voordeel van heeft gehad.

19. Defensie

Al eeuwen worden (bijna) alle oorlogen over de hele wereld alleen maar gevoerd voor het stelen van grond en natuurlijke hulpbronnen, uitbuiten van mensen, het in stand houden en vergroten van de macht van een kleine groep mensen ten koste van de rest van de mensen. Door de politiek en de mainstream media en voorlopers hiervan worden oorlogen vaak aan het grote publiek verkocht als het brengen (opdringen) van beschaving, een religie, democratie, vrede en bestrijden van terrorisme etc. War is over if you want it¹². In lijn met uitgangspunten niet stelen en doden is De Burger Beweging voor:

- Bevorderen van vrede en het zoveel mogelijk beperken van defensie uitgaven van alle landen.
- Stoppen met deelnemen aan elke oorlog en 'vredesmissie'.
- Het wettelijk vastleggen dat politici die oorlog willen zelf ook naar het slagveld moeten gaan en daar de hele periode dat de oorlog voortduurt actief aan de gevechtshandelingen deel moeten nemen.
- Stoppen met deelnemen aan het JSF-project.
- Het aan banden leggen van Wapenhandel en gebruik van bewapende drones (onbemande vliegtuigen) met een duidelijk internationaal juridisch kader.
- Het nemen van naar redelijkheid passende vergeldingsmaatregelen bij aanslagen zoals 9/11 pas wanneer duidelijk vast staat wie de dader is.
- Nieuw onderzoek naar en onafhankelijke berichtgeving over aanslagen in New York (volg het geld).
- Berechting via het internationale strafhof in Den Haag van politici die op enigerlei wijze steun en een bijdrage hebben geleverd aan de oorlog in Irak.

Bij de aanslagen in New York zijn bijna 3.000 mensen omgekomen. Bij de oorlog in Irak zijn ongeveer 1 miljoen mensen voortijdig overleden. De oorlogen in Irak en Afghanistan koste daarnaast nog eens zes duizend miljard dollar (de huidige staatsschuld van Amerika bestaat voor een groot deel uit alleen al de

¹² <http://imaginepeace.com/warisover/>

kosten van deze twee oorlogen). De enige die belang en voordeel hebben bij deze oorlogen zijn de banken (creatie van schuld en rentebaten hier over) en de wapen- en olie industrie (hogere verkoop van wapens en hogere prijzen voor olie). De rest van de mensen hebben hier alleen maar nadeel van.

20. Ontwikkelingshulp en vluchtelingen

In de visie van De Burger Beweging gaat rechtvaardigheid en broederschap verder dan de landsgrenzen en is het wenselijk dat het volgende beleid wordt gevoerd:

- Nederland blijft netto minimaal 0,7% van haar nationaal inkomen aan ontwikkelingshulp geven (internationale afspraak) om onder meer de 'Sustainable Development Goals' mogelijk te maken.
- De oorzaken van het vluchtelingenprobleem moeten worden aangepakt (waaronder door het Westen veroorzaakte oorlogen, kopen van olie en leveren van wapens etc. aan ISIS en overige terroristen).
- Oneerlijke subsidies en fiscale regelingen die armoede in stand houden moeten worden afgeschaft.
- Net als in Nederland moet ook in andere landen een eerlijk en dienstbaar financieel systeem voor alle mensen worden ingevoerd (zie hoofdstuk 3).
- Bij landen die dreigen te bezwijken onder hun schuldenlast moet naar redelijkheid een deel van de schulden worden kwijtgescholden. Net als in ons land bestaan deze schulden bijna volledig uit 'odious debt' (teveel betaalde rente, te hoge besteding aan defensie, corruptie en mismanagement).
- Net als in Nederland moet ook in andere landen een eerlijk en efficiënt belastingsysteem worden ingevoerd. Hiermee kunnen de kosten van recht op sociale zekerheid indien je dit nodig hebt, recht op gezondheidszorg en recht op onderwijs (artikel 22, 25 en 26 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens) betaald worden (zie hoofdstuk 4).